

HELSINGIN EUROOPPALAINEN KOULU

USKONTOTIEDON OPETUSSUUNITELMA YLÄKOULU-LUKION LUOKAT 6-7

1 USKONTOTIETO YLÄKOULU-LUKION LUOKILLA 6–7

Uskontotiedon opetuksessa luokilla 6–7 syvennetään aiemmin opittua siten että oppilas kykenee soveltamaan oppimaansa yhteiskunnallisella tasolla. Oppilaalle annetaan välineitä uskontojen ja katsomusten tutkimukselliseen lähestymiseen. Kykyä aitoon uskontodialogiin vahvistetaan. Oppilas tutustuu soveltavaa lähestymistapaa käyttäen ajankohtaisiin uskontojen ja katsomusten ilmiöihin. Opetuksessa syvennetään yhteiskunnan tuntemusta uskontojen ja katsomusten tuntemuksen kautta. Opetuksen vahvana perusarvona on suvaitsevaisuuskasvatus.

1.1 Tavoitteet

Opetuksen tavoitteena yläkoulu-lukion luokilla 6–7 on

- antaa oppilaalle välineitä kristinuskon ja sen keskeisten suuntausten sekä maailman muiden keskeisten uskontojen, kuten islamin, juutalaisuuden, hinduismiin ja buddhalaisuuden sekä muiden katsomusten lukutaidon tueksi ja vahvistaa näin oppilaiden mahdollisuutta uskontodialogin käymiseksi
- antaa oppilaalle valmiudet hyväksyä erilaiset uskonnolliset ja katsomukselliset näkökulmat ja näiden oikeutukset
- tuntee uskontotieteellisen tutkimuksen pääperiaatteet
- analysoida ja pohtia eri viestimien roolia uskontojen ja katsomusten suhteen ja tukea oppilaan medialukutaitoa
- auttaa ja tukea oppilasta havainnoimaan omaa rooliaan eettisenä toimijana ihmissuhteissa siten että oppilas ymmärtää tasa-arvon merkityksen sekä henkilökohtaisella että yhteiskunnallisella tasolla
- auttaa ja tukea oppilasta havainnoimaan omaa rooliaan eettisenä kuluttajana, toimijana sekä yhteiskunnan jäsenenä
- antaa oppilaalle valmiudet jäsentää uskonnot ja katsomukset osana kulttuuriperintöä
- tukea oppilaan kulttuuri-identiteetin rakentumista

1.2 Keskeiset sisällöt

6. luokka (S6)

Uskontojen ja katsomusten tutkimus

- kristinuskon ja sen keskeisten suuntausten ja maailman muiden keskeisten uskontojen, kuten islamin, juutalaisuuden, hinduismiin ja buddhalaisuuden sekä muiden keskeisten katsomusten pääajatuksot ja keskeiset kirjoitukset ja näiden vaikutukset ympäröivään yhteiskuntaan ja kulttuuriin
- tieteen keinot uskontojen pyhien kirjoitusten tulkinnassa, pyhien ja katsomuksellisten kirjoitusten erilaiset lukutavat
- uskonnollinen tieto ja tiede
- pyhän käsite ja uskonnollinen kokemus
- uskonnon alkuperä, erilaisten katsomusten syntyvaiheet

Hyvä elämä

- itsetunto ja itsemääräämisoikeus

- ihmissuhde-etiikka: omat valinnat ja arvot, yhteiskunnan ja median välittämät odotukset ja arvot, erilaisia katsomuksia ja elämäntapoja
- sukupuolisuus ja seksuaalisuus: tasa-arvo ja ihmisoikeudet, omat valinnat ja arvot, yhteiskunnan ja median välittämät odotukset ja arvot, erilaisia katsomuksia ja elämäntapoja
- vastuullinen aikuisuus: perhe-etiikka, kuluttaminen
- eettiset kysymykset liittyen kommunikaatioteknologiaan

Uskontojen ja katsomusten lukutaito

- uskonnollisten ja uskonnottomien katsomusten eettisiä kysymyksiä mediassa
- uskonnollisuus ja katsomukset tänään, uskontojen ja katsomusten vaikutus ympäröivään yhteiskuntaan ja kulttuuriin

7. luokka (S7)

Uskontojen ja katsomusten tutkimus

- uskontojen ja katsomusten yhteiskunnalliset vaikutukset
- uskonnolliset, katsomukselliset sekä kulttuuriperintöön liittyvät juhlat ja vuosikierto
- tapakulttuuri
- tasa-arvo eri uskonnoissa ja katsomuksissa

Hyvä elämä ja hyvä yhteiskunta

- yhteiskuntaetiikka: hyvän yhteiskunnan määrittely, demokratia, nationalismi, totalitarismi
- yksilöllisyys/yhteisöllisyys
- yksilön vaikutusmahdollisuudet
- hyvä ja paha, oikea ja väärä tiedollisina käsitteinä
- hyvä ja paha, oikea ja väärä uskontojen ja katsomusten näkökulmasta
- pahan ongelma yhteiskuntafilosofisena ja psykologisena kysymyksenä: konfliktit, väkivalta, ksenofobia ja ääriliikkeet sekä uskontoon, etniseen taustaan, sukupuoleen tai seksuaaliseen suuntautumiseen liittyvä syrjintä
- tieteen ja teknologian etiikka

Uskontojen ja katsomusten lukutaito

- uskontodialogi ja uskonnonlukutaito
- uskonnolliset ja uskonnottomat katsomukset mediassa, media-analyysi

1.3 Opetusmenetelmät

Opetuksessa painottuvat erilaiset oppilaan omaa ajattelu aktivoivat menetelmät joilla pyritään mahdollistamaan opitun soveltaminen ympäröivässä yhteiskunnassa. Opetusmenetelmien tulee olla vuorovaikutteisia sekä yksilö- että ryhmätasolla. Oppimisprosessia tuetaan antamalla mahdollisuus tutustumiselle autenttisiin lähteisiin. Oman kulttuuriympäristön tuntemusta tuetaan vierailuilla, tutustumiskäynneillä ja erilaisia oppimisympäristöjä hyväksikäyttämällä. Oppiminen sidotaan muihin humanistis-yhteiskunnallisiin tieteisiin ja taiteeseen. Opetusmenetelmien tulee tukea valmiutta kriittiseen ajatteluun sekä suvaitsevaisuuteen.

Erityinen huomio suunnataan oppilaan medialukutaidon kehittymiseen ja syventymiseen. Samoin tuetaan oppilaan kykyä reflektoida omaa rooliaan yhteiskunnan jäsenenä ja eettisenä toimijana. Luodaan vastavuoroinen, pohdiskeleva ja tilaa antava oppimisympäristö. Oppilaiden omat elämänskysymykset sekä ajankohtaisuus huomioidaan opetuksessa. Oppilaat voivat kirjoittaa oppimispäiväkirjaa tai luoda portfolion. Oppilaita ohjataan selkeään, jäseneltyyn kirjalliseen ilmaisuun ja esitelmien pitoon.

Oppilaat voivat tehdä tutkielman uskontotiedon päättötyönä.

1.4 Arviointi

Arviointi 7. luokan päättyessä

Oppilas osaa hahmottaa ympäröivän yhteiskunnan uskontojen ja katsomusten kautta. Hän tunnistaa uskontojen ja katsomusten roolin osana yhteiskuntaa ja osaa lukea ympäristöstään näiden vaikutuksia. Oppilas ymmärtää olevansa osa yhteiskuntaa ja kulttuurin toisintaja. Oppilas osaa suhtautua kriittisesti mutta positiivisesti rooliinsa yhteiskunnan ja kulttuuriympäristönsä osana. Oppilas osaa kantaa henkilökohtaista vastuuta toimijana.

Oppilas osaa tutkia uskontoja ja katsomuksia

Oppilas

- tuntee uskomusten ja katsomusten kirjoitusten sisällöt pääpiirteittäin ja ymmärtää niiden vaikutuksen ympäröivään yhteiskuntaan
- osaa hahmottaa erilaisten lukutapojen ja tieteellisen tutkimuksen roolin suhteessa uskontojen ja katsomusten kirjoituksiin
- ymmärtää ja osaa nähdä uskontojen ja katsomusten vaikutuksen yhteiskunnassa

Oppilas osaa käyttää uskonnollista ja katsomuksellista tietoa

Oppilas

- omaa selkeän ilmaisukyvyn liittyen oppimaansa tietoon ja sen reflektointiin
- on kehittynyt medialukutaidossa siten että hän kykenee analysoimaan uskontoja ja katsomuksia koskevaa tietoa oppimansa pohjalta
- osaa soveltaa oppimaansa arkielämän tilanteissa ja kohdatessaan muiden kulttuurien edustajia
- kykenee vuoropuheluun

Oppilas osaa toimia eettisesti vastuullisella tavalla

Oppilas

- osaa soveltaa eettistä tietoa vastuu- ja roolikysymyksiin
- ymmärtää olevansa vastuullinen toimija sekä yhteiskunnassa että ihmisuhteissa
- hahmottaa tasa-arvon merkityksen ihmisoikeutena
- kantaa vastuuta omista teoistaan
- on tietoinen mahdollisuuksistaan aktiivisena yhteiskunnan jäsenenä
- uskoo ja luottaa kykyihinsä, arvostaa ja kunnioittaa itseään ja muita